

Puntualitzacions al temari de Llengua i Literatura Catalanes 2023/24

MARC LEGAL: Totes les assignatures es regiran pels currículums LOMLOE (Decret 33/2022) i per l'esborrany del *Proyecto de Orden por la que se determinan las características, el diseño y el contenido de la evaluación de Bachillerato para el acceso a la universidad* d'11 d'octubre de 2023.

NOVETATS CURS 2023/24:

No apareixen continguts de l'antic bloc "Història de la llengua".

Es manté la plena optativitat a la darrera part de la prova.

Es redueixen les preguntes pel tal d'oferir més temps als alumnes.

MODEL EXAMEN 2023/24:

Model A:

Bloc 1: Text periodístic

Pregunta 1: Títol (1 punt).

Pregunta 2: Lèxic (1 punt).

Pregunta 3: Estructura (1,5 punts).

Pregunta 4: Text argumentatiu (2,5 punts).

Model B:

Bloc 1: Text literari narratiu

Pregunta 1: Títol (1 punt).

Pregunta 2: Lèxic (1 punt).

Pregunta 3: Estructura (1,5 punts).

Pregunta 4: Text argumentatiu (2,5 punts).

Model A i Model B:

Bloc 2: Preguntes de Sociolingüística i Literatura (4 punts).

Puntualitzacions a l'examen:

Model A:

Bloc 1: Text periodístic

L'estructura de la notícia:

La notícia ha de donar informació sobre les sis qüestions periodístiques bàsiques: què, qui, quan, on, com i per què. La notícia comença donant al lector la informació més rellevant i després es va concretant i completant en els paràgrafs posteriors. La notícia s'estructura en paràgrafs breus amb un nombre no massa alt de frases i paraules.

L'estructura externa presenta els següents elements dels quals l'alumne haurà de detectar els que apareguin al text.

Titular: El Titular no apareixerà al text, ja que són els alumnes els que li han de posar títol com a resposta a la pregunta 1

- **Avantítol:** és el títol secundari que precedeix el principal; té un valor complementari i respon a les qüestions "on" i "quan".
- **Subtítol:** és aquell element de la titulació que continua el títol principal i el complementa. Respon a les qüestions "com" i "per què".
- **Entradeta o lead:** és un format de lectura ràpida. Ha d'oferir al lector les principals dades de la notícia d'una manera breu i clara, resumint-ne els aspectes clau.
- **El peu de foto:** pot ser definit com l'explicació breu que es posa sota d'un gravat o una fotografia.

Pregunta 1: L'alumne ha de titular la notícia.

Pregunta 2: 4 conceptes a 0'25 cada un. Són vàlides les definicions i els sinònims.

Pregunta 3: Es demana l'estructura del text i no el resum parafrasejat d'aquest.

Pregunta 4: L'alumne no ha de marcar el número de paraules. La pregunta haurà de tenir entre 250 i 275 paraules. No estarà permès donar dades falses o inventades i es penalitzarà en cas que es faci. El text argumentatiu ha de tenir les següents parts: Introducció, part argumentativa i conclusió. No és obligatoria la part contraargumentativa, tot i que, en cas d'incloure's, es valorarà positivament.

Model B:

Bloc 1: Text literari narratiu

L'estructura de la narració:

Pretenem que l'alumne entengui un text literari narratiu que pot tenir l'estructura clàssica: plantejament, nus i desenllaç. Es valorarà de manera molt positiva l'explicació de cada una de les parts de manera raonada.

Pregunta 1: L'alumne ha de titular el fragment literari

Pregunta 2: 4 conceptes a 0'25 cada un. Són vàlides les definicions i els sinònims.

Pregunta 3: Es demana l'estructura del text i no el resum parafrasejat d'aquest.

Pregunta 4: L'alumne no ha de marcar el número de paraules. La pregunta haurà de tenir entre 250 i 275 paraules. No estarà permès donar dades falses o inventades i es penalitzarà en cas que es faci. El text argumentatiu ha de tenir les següents parts: Introducció, part argumentativa i conclusió. No és obligatori la part contraargumentativa, tot i que, en cas d'incloure's, es valorarà positivament.

Bloc 2: Preguntes de Sociolingüística i Literatura.

Bloc comú als dos models. Plena optativitat.

D'acord amb l'esborrany del *Proyecto de Orden por la que se determinan las características, el diseño y el contenido de la evaluación de Bachillerato para el acceso a la universidad* d'11 d'octubre de 2023 des de l'organització des les PBAU s'ha decidit adaptar la prova per tal de garantir que tot l'alumnat pugui optar a assolir la màxima nota.

Així, el Bloc 2 garantirà la plena optativitat i els alumnes no hauran de triar de manera obligatòria entre preguntes de sociolingüística o literatura. Tindran al seu abast 6 preguntes que podran combinar de la manera que considerin més adient. Els alumnes han de respondre 2 de 6 preguntes. **En cas que en responguin més, el corrector només puntuarà les dues primeres.**

Aquestes preguntes partiran de la següent previsió:

- 3 preguntes de sociolingüística (2 segons el model dels anteriors anys i 1 de caire més "competencial").
- 3 preguntes de literatura (2 segons el model dels anteriors anys i 1 de caire més "competencial").

Educació Literària PBAU Illes Balears:

1. La poesia modernista: Joan Margall
2. La narrativa modernista: Víctor Català
3. El teatre modernista: Santiago Rusiñol
4. El noucentisme: Josep Carner
5. L'Escola Mallorquina: Joan Alcover i Miquel Costa i Llobera
6. Les avantguardes: Joan Salvat-Papasseit
7. La literatura dels anys vint i trenta: Bartomeu Rosselló-Porcel

8. La literatura de postguerra: Llorenç Villalonga
9. La literatura de postguerra: Mercè Rodoreda
10. La literatura de postguerra: El teatre i la poesia de Salvador Espriu
11. La literatura actual: Maria-Mercè Marçal
12. La literatura actual: Jordi Galceran
13. La literatura actual: Irene Solà

Puntualitzacions a les preguntes de literatura de les PBAU 2023/24

A les preguntes de literatura sí que s'ha de fer una breu categorització del moviment literari, si això es demana a l'enunciat.

Quant als moviments literaris, s'haurà de parlar del concepte i de les característiques generals.

Qualsevol tema de literatura és susceptible de plantejar-se mitjançant una pregunta de format més clàssic (com el del llistat) o d'una manera més actual (per exemple, amb un text de suport).

Pel que fa al format més clàssic:

La llargària hauria d'aproximar-se a una pàgina i hauria d'incloure els següents elements:

Un breu context històric, una breu biografia de l'autor, característiques generals de la seva obra, característiques concretes i ampliades d'una de les seves obres, referències a alguna altra de les seves obres.

No es poden emprar ni esquemes ni guions (es reduirà un 50% la nota final de la pregunta en aquest supòsit).

Aquesta és una pregunta sobre literatura i no sobre la vida de l'autor. Conseqüentment, el gruix de la informació ha de fer referència al contingut literari.

Pel que fa al format més actual:

L'alumne haurà d'incloure alguna referència i citació del text a la seva resposta.

Sociolingüística PBAU Illes Balears:

Extraiem aquests continguts dels “Sabers bàsics” següents de la LOMLOE:

- La llengua catalana i la unitat de la llengua.
- Estratègies avançades de la reflexió lingüística.
- Diferències entre els trets propis de les varietats dialectals i els relatius als sociolectes i els registres.
- Indagació i explicació dels conceptes de norma culta i estàndard, atenent la seva utilitat i la seva diversitat en la llengua catalana.
- Els mitjans de comunicació i les xarxes socials en els processos de normalització lingüística.

A continuació detallem preguntes de les proves de PBAU dels darrers anys i d'altres de noves ordenades segons els sabers bàsics amb què pensem que es poden relacionar

1. Variació lingüística

Possibles preguntes

- a) Què és la variació geogràfica? Definició de “geolecte” i exemples.
- b) Variació geogràfica de la llengua catalana.
- c) Què és la variació social? Definició de “sociolecte” i exemples.
- d) Què és la variació històrica? Definició de “cronolecte” i exemples.

2. Diversitat lingüística

Possibles preguntes

- a) Com podem definir “llengua”? Quina o quines diferències hi ha entre “llengua” i “dialecte”?
- b) Situació lingüística a Europa. El règim lingüístic europeu. Reconeixement de les llengües d'Europa.
- c) Les llengües de la península Ibèrica.
- d) Què significa i què implica que una llengua sigui oficial?

3. Contacte entre llengües

Possibles preguntes

- a) Bilingüisme. Definició i tipus: individual, territorial i social.
- b) El conflicte lingüístic: definició. Els processos de substitució lingüística.
- c) La diglòssia i el conflicte lingüístic.
- d) Conflicte lingüístic: minorització, substitució, normalització.

4. Normalització lingüística

Possibles preguntes

- a) Com definiries el concepte normalització lingüística? Relaciona'l amb els conceptes normativització i substitució lingüística. Quin objectiu tenen les lleis de normalització lingüística?
- b) La planificació lingüística i els processos de normalització.
- c) Llengües minoritàries i minoritzades
- d) Comenta dos models de planificació lingüística en l'actualitat.

5. Prejudicis i estereotips lingüístics

Possibles preguntes

- a) Els prejudicis lingüístics. Descriu quatre prejudicis que afectin la llengua catalana.
- b) La mitificació del bilingüisme. Prejudici i tòpics.
- c) Concepte de bilingüe i bilingüista.
- d) Actituds i normes d'ús.

6. Unitat de la llengua

Possibles preguntes

- a) Explicació i justificació de la unitat de la llengua catalana des de l'òptica científica (lingüística).
- b) El marc legal que afecta la llengua catalana (lleis estatals i autonòmiques).
- c) Ús del català als diferents àmbits socials (escola, mitjans de comunicació, internet en els mitjans de comunicació, xarxes socials).

7. Registres lingüístics

- a) Variació estilística, situació comunicativa i registres lingüístics.
- b) Definició de llengua estàndard. L'estàndard català.
- c) Funcions de la llengua estàndard.
- d) L'estàndard català i els mitjans de comunicació.

Puntualitzacions a les preguntes de Sociolingüística:

La pregunta "Normalització lingüística", per exemple, es pot plantejar d'una manera més clàssica (Com definiries el concepte normalització lingüística? Relaciona'l amb els conceptes normativització i substitució lingüística. Quin objectiu tenen les lleis de normalització lingüística?) o d'una manera més actual (per exemple, comentar un text favorable a la normalització emprant els conceptes apresos). La pregunta "Prejudicis lingüístics", es pot plantejar d'una manera més clàssica (Els prejudicis lingüístics. Descriu quatre prejudicis que afectin la llengua catalana.) o d'una manera més actual (Posar un text que contingui prejudicis i que els alumnes hagin d'argumentar què hi ha de cert i què no en allò que s'afirma).